

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXXXIX. An cibos quosdam in sese immundos censeamus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

CALVINISTAE, vt Calvinus *Inst.* 4. c. 12. volunt ieiunium tribus perfici: 1. *Tempore*; vt nō solnatur prius, quam id perfectum sit, verbi gratia, oratio, cuius causa susceptum est: 2. *Quantitate*; vt solito minus comedatur; non vt vnica sit refectio in die. 3. *Qualitate*, vt sit abstinentia ab lautitijs; non delectus ciborū prohibitorum. Itaque nostrum tempus soluendi ieiunij carpunt.

SVADENT istis apud Scharpiū in *Cursu theo.* Sect. 26. q. 1. 1. Col. 2. Nemo vos iudicet in cibo, aut potu, aut parte diei festi. &c.

2. Papistæ vt videantur ieiunare, sub meridiem Vesperas canunt, tertiam pomeridianam mutant in meridianam; & satis esse aiūt tres horas post ordinariū prandii tempus ieiunare: conceduntque hæc variari posse. Ita & Kemnitiū.

AVTOR. Ieiunium sit cœna, non prandium; Vel, vt *D. Th.* 2. 2. q. 147. a. 6. & 7. ait, sit vna refectio, & hora nona, ex Ecclesiæ lege vel consuetudine.

1. Rationem adfert: *Vna refectio*: Quia ieiunatur, vt natura dometur, non destruat: at domatur vna refectio, quæ assuevit duabus: Destruetur, si nunquam sumeret. *Hora nona*: Quia ieiunare est carnem crucifigere; at Christus hora nona crucifixus expiravit.

2. *Iudic. 20. Ieiunauerunt illa die vsque ad vesperam*, Idem 2. Reg. 1. & 3. &c. Ergo mos ille peruetus est.

3. Ita S. Patres apud Bell. 1. 2. c. 2. Dico AD I. Loquitur ibi de legalibus ceremonijs; perque vim detorque tur ad legem Ecclesiasticam, teste S. Hieron. ad *Aglaſiam* q. 10. *Aug. epist.* 59. q. 7. &c.

AD II. Ecclesia prandendi, & ad vesperam collationandi vsus tolerat; non imperat: constat tamē ieiunium eō perfectius esse, quò longius differ-

tur vnica refectio. *Dein*, talium determinatio est ab iure Ecclesiastico, vel Consuetudine, cuiusque loci; non ab iure diuino. Vnde variatio accidentis nil derogat substantiæ ieiunij; & illa cuiusque nationis Archiepiscopo, seu Patriarchæ est libera, ex causa occurrente graui.

QVÆSTIO LXXXIX.

An cibos quosdam censeamus immundos in sese?

LUTHERANI, vt Lutherus *l. de lib. Christiana* Melanch. in *Apol. art.* 15. 26. Brentius in *Confes. Wittemb. Kemn. in part.* 4. Ex. 4. *Trid.*

CALVINIANI item vt Calvinus *Inst.* 4. c. 12. quatuor culpant: 1. Quod ducamus cibos quosdam ex se immundos. 2. Quod abstinentiam carniū, ouorum, & casei ad rationem ieiunij esse dicamus. 3. Quod delectum ciborum sub conscientiæ obligatione impere mus. 4. Quod eum esse meritorium asseramus, exque re indifferente cultum Dei necessarium efficiamus.

SVADENT affictam nobis ciborum immunditiam istis: vt Kemnitiū pat. 4. Exam. pag. 460. *Laborat amoliri suspicionem istam, quasi cibos prohibeant sicut Tarianus, Manichei, & Priscillianista, quasi vel maledicti sint, vel a diabolo occupati: Sed pontificie consecrationes creaturarum prorsus ostendunt, in eodem ipsos luto cum hereticis istis herere.* 2. Dicunt carniū eam esse immunditiam, quòd prauas carnis concupiscentias excitent. 3. In consecrationibus suis petunt, vt diaboli vis à creaturis expellatur.

AVTOR. Nihil commune nobis in ieiunio cum hæresiarchis; nec cibū vllū ex se immundū dixit vnquam Ecclesia certa Scripturarū, in *Antichristo* p. 4. q. 46. Quia cibos omnes semper comedit; solum certa abstinentiæ tempora definiuit, non immunditiæ vllius

vllius causâ; sed obedientiæ. Ideo & religiosi quidam sibi esum carniū perpetuò interdixerunt libera sponte sua. Aegris tamen vel in Quadragesima conceduntur carnes; sæpe & imperantur.

Dico Ad I. Hæretici execrabantur etiam pisces, & quicquid animam habuisset. Vnde Montanista, & Tertullianus, orthodoxos appellabāt *Psychicos*, id est, animales seu animæ ueros, & delectabatur *εὐγοφῶντα*. Demum: Quia S. Patres refutarūt ac anathematizarunt hæreticos dictos; ijdem & ieiunium nobis commendarunt, ac obseruarunt.

AD II. Ieiunij causa est castigatio carnis; quam carni cibi plus nutriūt; oua & lac etiam, quod, ut ait S. Hiero. l. 2. contra Iouin. sūt caro liquida, & sanguis albus. Nec ideo tamen immūda censentur. Vnde S. Aug. l. 10. Cōf. c. 31. *Non ego immunditiam obsonij timeo, sed immunditiam Cupiditatis.* Nec ideo vetat Ecclesia immoderatum carniū esum; quia hic ex se prohibitus est lege diuina. At hæretici, ait S. Ehiph. *Animata abominantes interdunt, non continentia gratia, neque honeste uitæ; sed ob timorem & imaginationem, ut non condemnentur.* De Manichæis S. Aug. l. de heres. c. 46. *Nō vescūtur carnibus, q̄ ab oc- cisis quasi fugerit diuina substantia, ac tale remanserit, quod indignum sit in electorū ventre purgari.* Nil cum hac impietate nobis. Vide *Antichristum* p. 4. q. 46.

AD III. At licet conlecramus panem & alios cibos; non tamen ab iis abstinemus, ut immundis: ergo nec à carnibus idcirco. Nam totos annos multis abstinere carnibus oporteret;

quia ipsas adeo ratò benedicere con- sueuimus. Demum: si putaremus benedictione cibos mundari, non eis abstineremus, sed vel in quadragesima benedictis vesceremur. Neque benedictio fit ob immundiciem, aut vim insidentis Satanæ; sed vt res sanctificatæ in creatione sanctificentur amplius per uerbum Dei & orationem.

QVÆSTIO XC.

Delectus ciborum an sit de ratione ieiunij?

LUTHERO-CALVINISTÆ vnanimiter certant contra abstinentiam ieiunij ab carne ouis & caseo; solam probant illam ab lauitiis & cupediis.

SVADENT multis. 1. Deus creauit omnia propter hominē: *Gen. 1. 9. Ps. 8. 2. Mat. 15. quod intrat per os non coinquinat.* 3. Luc. 10. lubentur manducari, quæ apponūtur. Ita & 1. Cor. 10. *Omne, quod exiit in macello, manducate.* 4. Col. 2. *Sunt omnia in interitum ipso usu, secundum præcepta & doctrinas hominum.* In hoc triumphat Kemnit. 5. *Discedent quidam à fide prohibentes uescere, & abstinere à cibis, quos Deus creauit.* 1. Tim. 4. 6. Mat. 9. Mar. 2. Luc. 5. *Non possunt filij regnorum ieiunare, quam diu cum illis est sponsus.*

AUTOR. Ad rationem ieiunij pertinet abstinentia à carnibus, certiq; cibis: id que licitè, iustè, & sanctè.

I. Quia piorum Vfus, est interpretes ecclesiasticarum Traditionum optimus: at Dan. 10. *Ego iugebam trium hebdomadarum diebus, panem desiderabilem non comedi, & caro, & uinum non intulerunt in os meum.* Baptista, Mat. 3. locustis & melle siluestri solum uesceretur. S. Petrum Apost. solis lupinis uesci solitum accepimus, ex *Clemente Alex. l. 2. Padag. c. 1. S. Iacobus à carnibus, S.*

Timor-